

POVINNOSTI FYZICKÝCH OSÔB V PREVENCII PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Ivana PAGÁČOVÁ

Katedra medicínskeho práva, Lekárska fakulta, SZU v Bratislave

ABSTRAKT

Príspevok sa zaoberá povinnosťami fyzickej osoby pri predchádzaní prenosných ochorení podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „*zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia*“) a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných k zákonu. Poukazuje najmä na povinnosti osoby (pacienta) s prenosným ochorením a pri podozrení z prenosného ochorenia, uvádza prehľad sankcií za porušenie uložených povinností fyzickým osobám vo vzťahu k prevencii prenosných ochorení a opatreniam na predchádzanie prenosným ochoreniam.

Kľúčové slová: *prevencia, prenosné ochorenie, verejné zdravie, sankcie, právo.*

ZÁKLADNÉ POJMY

Prenosným ochorením sa označuje choroba vyvolaná biologickým faktorom, ktorý je schopný vyvolať individuálnu alebo hromadnú infekciu, ochorenie alebo otravu u ľudí. Je to každé ochorenie, ktoré je možné preniesť z človeka na človeka, alebo zo zvierat'a na človeka, tzv. zoonózy.

Prenosné ochorenia sa vyskytovali v minulosti, vyskytujú sa aj dnes a budú sa vyskytovať aj v budúcnosti. Je na príslušnom štáte, resp. Európskej únii aké opatrenia prijme v rámci zákonodarstva na predchádzanie prenosným ochoreniam. Potreba a existencia týchto opatrení je obzvlášť nevyhnutná z dôvodu globalizácie prejavujúcej sa voľným pohybom tovaru, voľným pohybom osôb v rámci štátov, nelegálnou migráciou a pod.

Každé prenosné ochorenie, viac či menej, predstavuje vážny verejno-zdravotný, spoločenský, ale najmä ekonomický problém, a preto je nevyhnutné ich prevenciu regulovať právom na národnej a európskej úrovni. Slovenská republika prijala viacero opatrení v rámci prevencie prenosných ochorení vo forme zákonov i vykonávacích predpisov, ktoré ustanovujú i povinnosti fyzických osôb na predchádzanie prenosných ochorení a povinnosti osoby s prenosným ochorením na ochranu verejného zdravia, teda ostatných osôb spoločnosti.

Prevenciu ochorení a iných porúch zdravia **zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** definuje ako systém opatrení zameraných na vylúčenie, prípadne zníženie rizika výskytu ochorení a iných porúch zdravia, na ktoré v rozhodujúcej miere vplyvajú životné, pracovné a sociálno-ekonomické podmienky a spôsob života, a opatrení zameraných na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia. V poňatí tejto definície možno prevenciu chápať ako opatrenia, ktorými sa má na prvom stupni (**primárna prevencia**) vôbec zabezpečiť predchádzaniu vzniku a ďalšiemu šíreniu ochorení s cieľom spoločenskej ochrany verejného zdravia, a ktoré sa podľa charakteru majú vykonávať trvale a systematicky. Z kľúčových preventívnych opatrení a úloh verejného zdravotníctva možno spomenúť najmä imunizačný program, výchovnú a poradenskú činnosť v prevencii pred prenosnými ochoreniami /typu HIV, vírusové

hepatitídy, alimentárne ochorenia, chrípka, respiračné ochorenia, atď./, vykonávanie epidemiologického dohľadu.

Pojem prevencia v našom právnom poriadku ustanovuje aj **zákon č. 576/2004 Z. z.** o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „*zákon o zdravotnej starostlivosti*“), pričom prevencia na účely tohto zákona je výchova a vzdelávanie s cieľom ochrany, zachovania alebo navrátenia zdravia osobe, aktívne vyhľadávanie možných príčin chorôb, ich odstraňovanie a predchádzanie vzniku chorôb, vyhľadávanie patologických procesov v ich asymptomatickom období s cieľom liečby, ktorou sa predchádza ich klinickému prejavu, aktívne sledovanie choroby s cieľom predchádzania zhoršeniu zdravotného stavu osoby, aktívne vyhľadávanie možných príčin chorôb v súvislosti s prácou, ich odstraňovanie a predchádzanie vzniku chorôb z povolania v súvislosti s výkonom lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci. Prevencia v tomto ponímaní je chápaná ako **sekundárna prevencia**, ktorá má za cieľ najmä osobu /pacienta/ vyliečiť a zabrániť následkom a komplikáciám jeho prenosného ochorenia. Sekundárna prevencia podľa tohto zákona je v rukách zdravotníckych pracovníkov - lekárov, ktorí prichádzajú do kontaktu s osobou, u ktorej je podozrenie na chorobu, a už chorým pacientom.

Fyzickou osobou - sa rozumie každý človek, jedinec, každá ľudská bytosť ako prirodzená osoba.

Epidemiologicky závažná činnosť /EZČ/- je pracovná činnosť, ktorou možno pri zanedbaní postupov správnej praxe a pri nedodržaní zásad osobnej hygieny spôsobiť vznik alebo šírenie prenosného ochorenia. Epidemiologicky závažná činnosť sa vykonáva v úpravniach pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení, v

zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov a pri výrobe kozmetických výrobkov.

Ide najmä o tieto profesie a pracovné činnosti: *kuchár, čašník, pomocný pracovník v kuchyni a v obsluhu, pracovník vo výrobní potravín, kaderník/-čka, holič/-čka, kozmetička, masér/-ka, manikérka, pedikérka, pracovník vo wellness centre, pracovník vo výrobe a baliarní kozmetických výrobkov*, a ďalšie profesie, pri ktorých sa vyrábajú a uvádzajú do obehu potraviny a pokrmy a manipuluje s ľudským telom.

Karanténne opatrenia - súbor opatrení, ktorými sa má zamedziť ďalšiemu vzniku a šíreniu prenosných ochorení. Tieto opatrenia zahŕňajú súbor organizačných opatrení, ktoré obmedzujú kontakt osoby podozrivej z nákazy s okolím a určujú sledovanie a vyšetovanie jej zdravotného stavu. Sú to karanténa, zvýšený zdravotný dozor a lekársky dohľad.

POVINNOSTI FYZICKEJ OSOBY PRI PREDCHÁDZANÍ PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia vymedzuje opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení a opatrenia na predchádzanie vzniku iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a na ich obmedzenie a ustanovuje povinnosti na predchádzanie prenosných ochorení. Okrem povinnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zdravotníckych pracovníkov hlásiť výskyt prenosného ochorenia, podozrenie na prenosné ochorenie a nosičstvo choroboplodných mikroorganizmov príslušnému orgánu verejného zdravotníctva (Úradu verejného zdravotníctva SR, Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva), ukladá zákon povinnosti aj samotnej fyzickej osobe.

Fyzická osoba je povinná na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení:

1.) plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia nariadené príslušným orgánom verejného zdravotníctva; to neplatí v prípade povinného očkovania, ak sú známe kontraindikácie

Ad 1 : Každá fyzická osoba, ktorá je podozrivá z prenosného ochorenia alebo má prenosné ochorenie, musí plniť opatrenia, ktoré nariadi príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva alebo úrad verejného zdravotníctva SR. Ide najmä o **tieto opatrenia :**

- **izolácia osoby** v domácom prostredí alebo v ústavnom zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení, ktoré spĺňa požiadavky na izoláciu osoby s prenosným ochorením ale aj v zariadení sociálnych služieb. Izolácia je oddelenie osôb chorých na prenosné ochorenie počas ich infekčnosti od iných osôb /napr. od ostatných členov rodiny/ na účely zamedzenia šíreniu prenosného ochorenia iných vnímavých jedincov či osôb s oslabenou imunitou, rodinných príslušníkov, zamestnancov - spolupracovníkov, a pod.

- **zvýšený zdravotný dozor (ZZD)** - jedno z karanténnych opatrení, je dozor nad osobou, ktorá je podozrivá z nákazy, to znamená, že bola v kontakte s chorým na prenosné ochorenie alebo podozrivým na prenosné ochorenie, no samotné prenosné ochorenie sa u nej zatiaľ nepotvrdilo, čaká sa na uplynutie maximálnej inkubačnej doby, počas ktorej môže dôjsť k výskytu klinických príznakov a prepuknutiu ochorenia. Počas zvýšeného zdravotného dozoru osoby sa vykonávajú najmä nevyhnutné vyšetrenia na zistenie, resp. vylúčenie prenosného ochorenia, sledovanie jej zdravotného stavu a protiepidemické opatrenia.

Osobe, ktorej nariadi príslušný orgán verejného zdravotníctva ZZD, môže zároveň uložiť zákaz činností, pri vykonávaní ktorých by sa mohlo prenosné ochorenie šíriť alebo nariadiť úpravu pracovných podmienok na pracovisku s cieľom obmedzenia možnosti ďalšieho šírenia prenosného ochorenia. (napr. *obmedzenie účasti dieťaťa na zotavovacom podujatí, zákaz kúpeľného pobytu, ...*)

- **lekársky dohľad** - vykonáva lekár, ktorý anamnesticky a klinicky vyšetruje osobu, diagnostikuje prenosné ochorenie a navrhuje liečbu osoby. Pri lekárskom dohľade sa nariadi pravidelná kontrola zdravotného stavu osoby podozrivej z nákazy. Ošetrojúci lekár, ktorý diagnostikuje prenosné ochorenie alebo podozrenie na prenosné ochorenie, túto skutočnosť hlási príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva v zmysle ďalších ustanovení zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení.

- **zákaz alebo obmedzenie výkonu povolania osobe, ktorá vykonáva epidemiologicky závažnú činnosť /EZČ/** - osobe, ktorá je podozrivá alebo chorá na prenosné ochorenie a vykonáva epidemiologicky závažnú činnosť nariadi regionálny úrad verejného zdravotníctva zákaz alebo obmedzenie výkonu svojej profesie. To znamená, ak osoba pracuje napr. v potravinárstve, v kozmetickom priemysle, v úpravni pitnej vody určenej spotrebiteľom prostredníctvom verejnej rozvodnej siete pitnej vody, alebo pracuje v zariadeniach, v ktorých dochádza k manipuláciám a kontaktu s ľudským telom (*kaderníctvo, manikúra, masáže, poskytovanie služieb v erotickom salóne a pod.*) môže orgán verejného zdravotníctva nariadiť zákaz výkonu povolania alebo jeho obmedzenie na čas, ktorý je potrebný na diagnostiku, liečbu, vyliečenie osoby a následné overenie

jej zdravotnej spôsobilosti na prácu s cieľom vylúčenia prenosnej choroby a choroboplodných zárodkov prenosného ochorenia u tejto osoby.

V praxi sa však vyskytujú prípady, že osoba, ktorá vykonáva epidemiologicky závažnú činnosť, **je bacilonosič**, t. j. vylučuje choroboplodné zárodky bez príznakov prenosného ochorenia, nemá vážne klinické ťažkosti, avšak pri nedodržaní a porušení hygienických a epidemiologických zásad môže vylučovať choroboplodné zárodky ochorenia napr. pri príprave pokrmov, alebo pri kontakte s ľudským telom a osoba sa stane zdrojom prenosnej choroby. Medzi závažné skupiny bacilonosičov najmä z hľadiska prenosu ochorenia, ktoré sa môžu vyskytnúť aj v našej spoločnosti patrí nosičstvo HIV, tuberkulózy, vírusovej hepatitídy typu B, C, šigelózy, salmonelózy a listeriózy. V súvislosti s uvedeným je nutné zdôrazniť význam dôsledne vykonanej preventívnej lekárskej prehliadky vo vzťahu k práci pred vydaním zdravotného preukazu ako výsledok posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu osoby, ktorá bude vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť, ešte v čase pred prijatím osoby - bacilonosiča do zariadenia. Zároveň zdôrazňujeme, že za posúdenie zdravotnej spôsobilosti osoby na prácu, ktorá bude vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť je lekár, ktorý posudzuje zdravotnú spôsobilosť a vydá tejto osobe zdravotný preukaz na základe skutočne vykonanej lekárskej prehliadky.

Fyzická osoba je povinná spolupracovať s úradom verejného zdravotníctva alebo regionálnym úradom verejného zdravotníctva **pri plnení** opatrení, ktoré sú nariadené /viď vyššie/.

Fyzická osoba je povinná na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení:

2.) oznámiť neodkladne ošetrojúcemu lekárovi a úradu verejného zdravotníctva alebo regionálnemu úradu verejného zdravotníctva všetky okolnosti dôležité na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení a poskytovať informácie dôležité pre epidemiologické vyšetrenie a posudzovanie ochorení vo vzťahu k vykonávanej práci

Ad 2: Každá fyzická osoba je povinná oznámiť **ošetrojúcemu lekárovi** (všeobecnému lekárovi pre dospelých, alebo všeobecnému lekárovi pre deti a dorast) a úradu verejného zdravotníctva alebo **príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva** všetky **okolnosti** dôležité na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení a poskytuje informácie dôležité pre epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy. Osoba, ktorá vyhľadá zdravotnú starostlivosť, a teda lekára za účelom diagnostiky a liečby podozrenia alebo prenosného ochorenia je v rámci zisťovania anamnézy a určenia diagnózy povinná oznámiť lekárovi dôležité okolnosti. Pod okolnosťami možno vo všeobecnosti rozumieť najmä skutočnosti, ktoré mohli viesť k vzniku prenosného ochorenia. To znamená, že táto osoba **určí a označí zdroj nákazy**, ak je tento dotknutej osobe známy (napr. *kontakt s osobou s prenosným ochorením, konzumáciu pokrmu, príp. potraviny, ktorá mohla byť spúšťačom príznakov prenosného ochorenia*), uviesť **inkriminované miesto** konzumácie podozrivého pokrmu či potraviny (*rodinná oslava, závodná jedáleň, reštaurácia, a pod.*), **určí osobu/-y**, na ktoré mohla podozrivá alebo chorá osoba preniesť ochorenie (*napr. prenos pohlavným stykom v prípade pohlavne prenosného ochorenia - syfilis, kvapavka, HIV a ďalšie*).

Veľmi **dôležitou okolnosťou** je oznámenie a upozornenie ošetrojúceho lekára **o vykonávaní epidemiologicky závažnej činnosti**. Lekár túto skutočnosť musí zaznamenať do zdravotnej dokumentácie pacienta a zdravotného preukazu osoby.

Údaje a okolnosti získané od fyzickej osoby sú pre zamestnanca - epidemiológa regionálneho úradu verejného zdravotníctva nevyhnutné na vymedzenie ohniska nákazy, posúdenie príčin a spôsobu šírenia prenosného ochorenia s cieľom prijatia a vykonania potrebných opatrení na predchádzanie ďalšieho vzniku a šírenia prenosného ochorenia.

Fyzická osoba je povinná na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení:

3.) podrobiť sa v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam lekárske vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, preventívnemu podávaniu protilátok a iných prípravkov, povinnému očkovaniu, liečeniu prenosných ochorení, izolácii a karanténym opatreniam.

Ad 3: V kontexte s osobou, ktorá je už podozrivá z ochorenia alebo je u nej diagnostikované niektoré z prenosných ochorení je povinná podrobiť sa lekárske vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ak sú potrebné na správnu diagnostiku a liečbu ochorenia. Pre príklad možno uviesť vykonanie odberu krvi na zistenie napr. markerov vírusovej hepatitídy, protilátok v krvi, odber výterov z konečníka, hrdla, nosa, nosohltana atď. v závislosti od typu prenosného ochorenia. Osoba, u ktorej bolo potvrdená diagnóza prenosného ochorenia je povinná liečiť sa tak, ako navrhol a určil ošetrojúci lekár.

V prípade, ak fyzická osoba s prenosným ochorením dobrovoľne neplní karanténne opatrenia a odmieta izoláciu v domácom alebo zdravotníckom zariadení, tieto opatrenia jej nariadi orgán verejného zdravotníctva a fyzická osoba je povinná uložené opatrenia strpieť.

Fyzická osoba s prenosným ochorením vylučujúca choroboplodné zárodky a fyzická osoba vylučujúca choroboplodné zárodky bez príznakov prenosného ochorenia **sú ďalej povinné informovať o akútnom prenosnom ochorení alebo o svojom bacilonosičstve** pri prijatí do zariadenia, v ktorom sa vykonávajú epidemiologicky závažné činnosti, do zariadenia sociálnych služieb alebo do zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. To znamená, že osoba, ktorá je nosičom choroboplodných zárodkov v akútnej fáze s príznakmi ochorenia alebo bezpríznakový bacilonosič sú povinní pri prijatí do týchto zariadení ako napr. domov dôchodcov, detský domov a ďalšie typy zariadení sociálnych služieb s koncentráciou a pobytom ďalších osôb povinní informovať o prenosnom ochorení, ktorým trpia buď v akútnej fáze /napr. svrab/ alebo sú bezpríznakovými nosičmi /TBC, HIV, dyzentéria, syfilis, vírusová hepatitída B, C, D.../

Do skupiny osôb vylučujúcich choroboplodné mikroorganizmy patria nosiči choroboplodných mikroorganizmov a osoby kolonizované choroboplodnými mikroorganizmami, ktoré netrpia žiadnymi príznakmi prenosného ochorenia. Ide najmä o osoby po nákaze vyvolanej vírusom ľudskej imunodeficiencie a osoby, ktoré po prekonaní brušného týfusu, paratýfusu A, B, a C, dyzentérie, salmonelózy, záškrtu a vírusového zápalu pečene typu B, C a D, tuberkulózy, syfilisu a kvapavky vylučujú choroboplodné mikroorganizmy.

Osoba, ktorá vylučuje choroboplodné mikroorganizmy nesmie vykonávať činnosti,

ktoré by ohrozovali zdravie iných osôb a **musí**

- a) sa podrobiť lekárskej dohľade, potrebným laboratórnym vyšetreniam a ďalším epidemiologickým opatreniam,
- b) dodržiavať poučenie lekára o ochrane iných osôb pred šírením prenosného ochorenia, ktorého je nosičom,
- c) informovať lekára pred vyšetrovacím alebo liečebným výkonom, pri prijatí do ústavného zariadenia alebo do zariadenia kúpeľnej starostlivosti o skutočnosti, že je nosičom prenosného ochorenia,
- d) informovať o skutočnosti, že je nosičom prenosného ochorenia pri prijatí do zariadenia sociálnych služieb,
- e) oznámiť lekárovi údaje o zamestnaní a zmenu v týchto údajoch. (*Vyhláška č. 585/2008 Z. z.*)

Je na mieste poznamenať, že vyššie uvedené povinnosti sa dotýkajú každej fyzickej osoby, teda aj **maloletých detí, za plnenie ktorých zodpovedá zákonný zástupca dieťaťa** (rodič, osvojiteľ, opatrovník).

Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia upravuje aj **sankcie** za porušenie vyššie uvedených povinností fyzickou osobou. Porušenie povinnosti uloženej fyzickej osobe sa klasifikuje ako priestupok, pričom **priestupku sa na úseku verejného zdravotníctva** dopustí ten, kto sa nepodrobí nariadenej izolácii alebo nestrpí nariadený zvýšený zdravotný dozor, lekárskej dohľade alebo sa nepodrobí nariadeným karanténnym opatreniam, nevykoná nariadené opatrenia na zabránenie šíreniu ochorení prenosných zo zvierat na ľudí, nepodrobí sa nariadenému zákazu alebo obmedzeniu výkonu povolania z dôvodu ochorenia na prenosné ochorenie alebo podozrenia na

prenosné ochorenie, nespolupracuje s úradom verejného zdravotníctva alebo regionálnym úradom verejného zdravotníctva pri plnení nariadených opatrení na predchádzanie ochoreniam, poruší oznamovaciu povinnosť alebo povinnosť poskytnúť informácie (*okolnosti na epidemiologické vyšetrovanie*), nepodrobí sa v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam lekárske vyšetreniam alebo diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, liečeniu prenosných ochorení, izolácii alebo karanténym opatreniam a nezabezpečí ako zástupca dieťaťa plnenie niektorej z povinností uvedených vyššie. Za priestupok možno uložiť pokutu **do 1 659 eur** a v blokovom konaní **do 99 eur**. Priestupky podľa tohto zákona prejednávajú v rozsahu svojej pôsobnosti orgány verejného zdravotníctva (úrady verejného zdravotníctva).

POVINNOSTI FYZICKEJ OSOBY - PACIENTA S PRENOSNÝM OCHORENÍM

Okrem povinností fyzických osôb na predchádzanie prenosným ochoreniam upravené zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia považujeme pre úplnosť problematiky uviesť a apelovať na povinnosti fyzickej osoby - pacienta, ktorý už trpí prenosným ochorením. Tieto povinnosti v súčasnosti upravuje zákon o zdravotnej starostlivosti. Nie je chybou zákonodarcu, že povinnosti sú upravené v dvoch zákonoch. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia sa týka povinností všetkých fyzických osôb, teda aj zdravých, ktoré netrpia prenosným ochorením, nie sú pacientmi. Zákon o zdravotnej starostlivosti striktne vymedzuje a hovorí o osobe, ktorá je chorá, trpí prenosným ochorením, osoba vie o tom, že má prenosné ochorenie.

Podľa zákona o zdravotnej starostlivosti **osoba, ktorá má prenosnú chorobu, je povinná**

- a) správať sa tak, aby zabránila prenosu takejto choroby na iné osoby,
- b) označiť ošetrojúcemu lekárovi zdroj nákazy, ak ho pozná, a poskytnúť mu všetky informácie na jeho určenie,
- c) určiť okruh osôb, na ktorý mohla prenosnú chorobu preniesť.

Ustanovenie jasne hovorí, že osoba s prenosným ochorením nesmie ohroziť iné osoby a svojim správaním vystaviť nebezpečenstvu prenosnej choroby iných. Vedomosť ochorenia je dôležitý prvok k vyvodu zodpovednosti voči subjektu, ktorý porušil predpísané povinnosti.

ZÁVER

Ochrana spoločnosti a ochrana verejného zdravia pred prenosnými ochoreniami je téma dôležitá aj pre zákonodarcov, preto je prevencia pred prenosnými ochoreniami predmetom právnych úprav verejného práva. Viaceré zákony, ale aj podzákonné právne predpisy ustanovujú povinnosti pacientom s prenosným ochorením, ale i osobám, ktoré netrpia prenosným ochorením, ale len prišli do kontaktu s ním, s cieľom zamedzenia ďalšieho šírenia. Všeobecná informovanosť fyzických osôb /pacientov/ o uvedených povinnostiach je nedostatočná, hoci platí domnienka, že neznalosť zákona neospravedlňuje. Tu je potrebné podotknúť a poukázať na aktívnejší prístup jednak zo strany lekára, ktorý vyšetruje a lieči pacienta s prenosným ochorením, jednak zo strany pacienta a poučiť pacienta o týchto povinnostiach.

Téma prenosných ochorení a ich prevencie je problematikou pomerne rozsiahlou vo vzťahu k povinnostiam a niektorým osobitostiam, napr. k prevádzkovateľom predškolských či školských zariadení, prevádzkovateľom kúpeľných zariadení, prevádzkovateľom zariadení spoločného stravovania a vykonávania epidemiologickej závažných činností, a pod. Určite by si zaslúžila pozornosť k spracovaniu a podrobnejšiemu priblíženiu čitateľovi v niektorých z ďalších príspevkov v budúcnosti. Vzhľadom k spomínanému rozsahu problematiky a jej právnej úprave sme sa venovali povinnostiam fyzických osôb a pacientov v prevencii prenosných ochorení len informatívne.

LITERATÚRA

1. TÓTH, K. – PAGÁČOVÁ, I.: *Vybrané kapitoly zdravotníckeho práva pre ošetrovatel'stvo*. 1. vyd. Bratislava : HERBA, 2014, 152 s. ISBN 978-80-89631-16-2.
2. ZÁKON NR SR č. 355 z 21. júna 2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
3. ZÁKON NR SR č. 576 z 21. októbra 2004 o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
4. ZÁKON č. 578 z 21. októbra 2004 o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
5. VYHLÁŠKA MZ SR č. 553 z 15. augusta 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia.
6. VYHLÁŠKA MZ SR č. 585 z 10. decembra 2008, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení Vyhlášky MZ SR č. 273/2010 Z. z. a Vyhlášky MZ SR č. 544/2011 Z. z.

Kontaktné údaje

RNDr. Ivana Pagáčová, PhD.

Katedra medicínskeho práva

Lekárska fakulta, SZU v Bratislave

833 03 Bratislava

e-mail: ivana.pagacova@szu.sk